

A svéd király a Rákóczi-induló hangjai mellett adta át Szent-Györgyi Albertnek az első magyar Nobel-díj aranyérmét

A szegedi egyetem tudós tanárának nemzetközi dícsősége a stockholmi akadémia pénteki ünnepén

(A Délmagyarország munkatársától.) Pénteken délután öt óra ötvenkét perckor elhalt a zene a rádió hangszórójában. Néhány pillanatig csak a váltakozó áram monoton, finom zugása hallatszott, azután megszólalt a spiker jelentve, hogy a stúdióból a rádió szalonzenekara játszott részleteket Lehar „Eva” című operettjéből.

— Tizennyolc órákor — mondotta — tehát nyolc perc múlva helyszíni közvetítést adunk Stockholmból, a Nobel-díj átadásáról...

Újból csend, amelyet csak az ismert szünettel szaggat kisebb részekre. Közben még egyszer jelentkezik a spiker és közli, hogy a stockholmi ünnepség kissé elhúzódott, ezért a rádió helyszíni küldött munkatársa csak öt perccel a program szerinti idő után kezdi meg tudósítását.

Nem sokára aztán megszólal Svédország fővárosából Knebel Miklós pápai kamarásnak a hangja. Először

a nagy esemény színhelyét

ismerteti. Megtudjuk, hogy a Nobel-díjat a svéd akadémia gyönyörűen földíszített zenetermében adja át Gusztáv svéd király a kitüntetett tudósoknak. A hatalmas terem zsúfolásig megtelt. Ott van a tudományos világ számos előkelősége és ott van a svéd társadalom elitgárdája. Kinn, az uccán nagy pelyhekben hull a hó, amely vastag takarót borít a házakra és az uccákra. De benn a zeneteremben tavaszt varázsolt a sok dísznövény.

A középén

a svéd király

és körülötte egész családja. Az ünnepély pontosan öt órákor kezdődött, kezdetét kürtzö jellegte. Először a király foglalta el családjának tagjaival együtt a helyét.

A Nobel-díjjal kitüntetett tudósok

csak ezután vonultak be a terembe, hogy a király felállással üdvözlhesse azokat, akik tudományos munkájukkal, nagyjelentőségű eredményeikkel kiérdemelték ezt a tiszteletadást. Azután bevonult a diplomáciai testület. A követek között a Stockholmban annyira népszerű Matuska Péter magyar követ feleségével együtt.

A közönség soraiban ül Szent-Györgyi Albertné leányával. Mosolyogva nézi az urát, aki az öt Nobel-díjas között foglal helyet. Noha visszamosolyog leányára és feleségére...

Az előadó közben a kémiai Nobel-díj nyertesének, Karrer és Hamworth professzoroknak a munkáját méltatja.

Most került sor

Szent-Györgyi

professzorra. A királynak átadják az oklevelet, az aranyérmét és a borítékot, amely a Nobel-díjról szóló csekket rejt magában. Megszólalnak a harsonák,

a király feláll a helyéről, Szent-Györgyi professzor ott áll előtte

és mély meghajlással fogadja a király feléje nyújtott kezét. Dübörögve zendül föl a taps-

orkán. Szent-Györgyi professzor megilletődve veszi át a kitüntetés szimbólumait.

Aztán megkezdődnek az üdvözlések. A svéd akadémia előadója üdvözlő először a magyar tudóst. Svédül beszél. Rövid beszédében gyakran csendül fel az ismerős szó „vitamin-cé”.

Most a király beszélget néhány pillanatig Szent-Györgyi Alberttel, aki aztán mély meghajlással távozik és elfoglalja ismét a helyét. A zenekar játszik, közben a rádióriporter ismerteti Szent-Györgyi Albert pályafutását.

Az akadémia előadójának a beszédét hallani ezután ismét. Hosszabb, szakszerű előadásban ismerteti a három tudós eredményeit, amelyek bizonyos vonatkozásban kapcsolatosak egymással. Különös hangsúllyal emeli ki

Szent-Györgyi professzor felfedezéseit,

amelyek a biológiai szervezetekben végbemenő éges folyamat számos részletét tisztázták és nyújtottak új utat a további tudományos kutatások számára.

Ismét feldübörög a taps, megharsannak a kürtök. Szent-Györgyi Albert arcán mély megilletődöttség látszik. A zenekar pedig rázendít Berlioz

Rákóczi-indulója.

A magyar motívumok diadalmas akkordjai töltik be a stockholmi akadémia dísztermét.

A király érdeklődve hallgatja a muzsikát. A keze önkéntelenül is veri a taktust trónszerű karosszékeének támláján.

Odakinn pedig szakadatlanul havazik. A svéd fővárost fényzőn borítja el, az uccákat villanygirlandok díszítik. Stockholm ünnepeit ül. Népszerű királyának harminc éves uralkodói jubileumát együtt ünnepli az 1937. évi Nobel-díjak kitüntetettjeivel, akik ezen az estén a király vendégei lesznek.

A rádió tudósítója most

Szegedről

beszél, idézi Ferenc József mondását, hogy Szeged szebb lesz, mint volt, aztán megemlékezik a tiszaparti metropolis nagy jövőjéről, Klebelsberg Kunóról, aki a szegedi dóm kriptájában vigyáz szeretett városára és akinek a szelleme most együtt ünnepel az egész magyarsággal, hiszen Szent-Györgyi Albertet ő hívta meg a szegedi egyetemre és így történhetett, hogy Szeged város díszpolgára vette át ezen a

Belvárosi Mozi

Ma és mindennap

Mai lányok

A legújabb magyar film. Földes Jolán regénye filmen. — Főszereplők: KUN MAGDA, GYERGÁY ISTVÁN, DAYKA MARGIT stb.

Széchenyi Mozi

Szombattól keddig

100 férfi, 1 kislány

A legpazarabb vígjáték. DEANA DURBIN, a Három kis ördög csalógiányának főszereplésével és a filadelfiai szimfonikus zenekar Stockovszkyval az élen. A legnagyobb élmény!

Márkás **TEKERCSFILM**
6x9 karácsonyi ár **P 1.-**
LIEBMANN KELEMEN UCCA 12.

felejtethetetlen ünnepnapon a svéd királytól a gyönyörű aranyérmét.

A Rákóczi-induló akkordjai lassan elhalnak. Halk kattanás hallatszik. Stockholmot kikapcsolták. Vége a helyszíni közvetítésnek. Már ismét csak a váltóáram finom, monoton zugása remeg a hangszóróban.

Az egész világ tudományos és kulturális életének figyelme közben vette át egy szegedi tudós — az első magyar Nobel-díjat.

Szent-Györgyi kutatásainak méltatása

Az ünnepség alatt egymás mellett foglalt helyet Davidson newyorki egyetemi tanár és Haworth birminghami egyetemi tanár, a két kémiai Nobel-díj nyertese, Szent-Györgyi Albert az orvosi Nobel-díj nyertese és Roger Martin du Gard francia író, az irodalmi díj nyertese. Thomson londoni egyetemi tanár betegsége miatt nem jelenhetett meg az ünnepségen, helyette az angol követ vette át a díjat.

Szent-Györgyi érdemeit Hammarstein svéd egyetemi tanár méltatta, többek között ezeket mondotta:

— A Szent-Györgyi által felállított új tételek teljesen új helyzetet teremtek a kémiában. Szent-Györgyi elméletei és kísérletei magyarázták meg a katalizációnak eddig teljesen ismeretlen befolyását. A katalizátorok egyik legfényesebb tulajdonsága, hogy a fényenergiát használja fel saját alakításukra és növelésükre. Legjobb szeretnék kizárólag Szent-Györgyi professzor felfedezéseiről beszélni, de a dolgok megértéséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy az ő kutatásának előzményeit is ismerjük.

Ezután Hammarstein egyetemi tanár részletesen ismertette Szent-Györgyi Albert kutatásainak főbb mozzanatait.

Hammarstein először svéd, majd rövidebben angol nyelven mondotta el méltató beszédét, amelynek elhangzása után

Szent-Györgyi, Albert

felemelkedett helyéről, a király elé ment és látható megindultsággal vette át a király kezéből a díszes arany érmét, az oklevelet és a csekket tartalmazó pecsétes borítékot. Amikor a király kezét fogott Szent-Györgyi Alberttel, a közönség viharos tapsal köszöntötte az 1937. évi orvosi Nobel-díj nyertesét.

A zenepalota előtt óriási tömeg várta sűrű hóesésben a Nobel-díjasok megjelenését, akiket viharos lelkesedéssel köszöntött, amikor kileptek a kapun.

A diszvacsora

A városháza aranytermében este fél 9 órakor tartották meg az ünnepi lakomát. A vacsorán megjelent a svéd trónörökös és a királyi családnak sok más tagja. A diplomáciai testület tagjai közül megjelent Matuska Péter magyar követ feleségével, továbbá az angol, svájci és a francia követ, a norvég ügyvivő, Petterson magyar főkonzul, a svéd, külügy- és közoktatásügyi miniszter. Megjelent a vacsorán D. S. Szent-Györgyi tanár volt indus tanítványa is, aki egy évet Szegeden töltött a Dóm-téri intézetben és aki most Stockholmban folytatja tanulmányait.

A diszvacsora után 10 órákor a stockholmi diákszövetségek rendeztek estélyt a városháza kék termében, amelyen megjelentek a diszlokoma résztvevői.

Szent-Györgyi Albert a kötelező Nobel-előadást szombaton délelőtt tartja meg az orvosi kar patológiai intézetében, az előadás után részt vesz a svéd egyetem rektora által tiszteletére rendezendő ebéden.